

Dr Helus

Zpráva o plnění dílčího úkolu SPZV VIII-6-11/3
"Kritika buržoazních a revizionistických směrů v psychologii"
(pro jednání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
a jeho psychologické komise 28. 11. 1979)

Dílčí úkol SPZV VIII-6-11/3 (odpovědný řešitel doc.dr. Karel Hozman, CSc.) je součástí hlavního úkolu "Kritika buržoazních a revizionistických směrů v pedagogice a psychologii" (koordinátor doc.dr. Z. Kolář, CSc.).

V dílčím úkolu VIII-6-11/3 "Kritika buržoazních a revizionistických směrů v psychologii" je zahrnuto 5 témat :

1. téma : Kritika pozitivismu, behaviorismu a fenomenologie v psychologii (řešitelé: J.Linhart a kol.),
2. téma : Kritika pragmatisticky a existencialisticky zaměřených teoretických a metodologických koncepcí v psychologii (řešitelé: K.Hozman a kol.),
3. téma : Kritika některých behavioristických koncepcí a humanistické psychologie (řešitelé: O.Halmiová a kol.),
4. téma : Kritický rozbor teorií a praktik, charakteristických pro současnou buržoazní psychologii (řešitelé: Z. Bureš a kol.),
5. téma : Kritika buržoazních teorií v české a slovenské psychologické literatuře v letech 1964 - 1975 (řešitelé: J. Sedlák a kol.).

Na dílčím úkolu "Kritika buržoazních a revizionistických směrů v psychologii" se podílí celkem 20 řešitelů (řešitelé z řad pracovníků těchto ústavů a kateder: Psychologický ústav ČSAV, Ústav experimentální psychologie SAV, Psychologická laboratoř ČSAV, psychologické katedry filozofické fakulty Karlovy univerzity, katedra psychologie filozofické fakulty UJEP).

Dosavadní hlavní výsledky řešení dílčího úkolu jsou tyto :

- 25 publikovaných statí,
- 15 statí v rukopisném stadiu,
- 1 monografie v tisku (J.Linhart, Odraz, tvořivost a ideologie, nakl.Svoboda),
- 1 monografie připravená do tisku (J.Linhart, Positivismus a psychologie - kritická analýza).

Dále byly vypracovány za obor psychologie podkladové materiály, které byly zahrnuty do studie zpracované v rámci 11. tématu JPSV s. doc. dr. J. Filipcem, CSc. Oponentní řízení této studie, nazvané "Kritika soudobé buržoazní ideologie a revizionismu - součást boje za formování socialistického vědomí", se konalo v r. 1978.

Byly vypracovány též podkladové materiály pro dvě kontrolní zprávy Komise pro kritiku a výzkum buržoazní ideologie.

Bylo předneseno 20 referátů na teoretických konferencích a seminářích.

Kritika současné buržoazní psychologie se stala též významnou stránkou řešení teoretických otázek psychologie, které je obsaženo v knižních publikacích zadaných v současné době do tisku.

Publikované a do tisku připravené práce i podkladové materiály a přednesené referáty obsahují kritickou analýzu všech hlavních směrů a koncepcí soudobé buržoazní psychologie; jsou psány zkušenými autory a vyznačují se patřičnou odbornou i politicko-ideovou úrovní.

Tyto publikace, materiály a referáty plní dvojí hlavní funkci: jednak pomáhají na základě kritického rozboru vyvracet nemarxistické koncepce v dané oblasti, jednak přispívají k celkovému obrazu o současné buržoazní ideologii.

Na základě zkušeností s plněním dílčího úkolu "Kritika buržoazních a revizionistických směrů v psychologii" lze očekávat, že úkol bude v 6. PLP kvalitně a v požadovaném rozsahu splněn.

Kladné možnosti dalšího rozvoje řešení úkolu ukázal zejména teoretický seminář "Kritické zhodnocení směrů současné buržoazní psychologie", uspořádaný Psychologickou laboratoří ČSAV, katedrou psychologie FF UJEP, Čs. psychologickou společností a MěV Socialistické akademie v Brně 20. 3. 1979. (Zpráva, podávající stručný obsah referátů, vyjde v časopise Čs. psychologie, č. 5, 1979.).

V 7. PLP je zejména třeba početně zvýšit řešitelskou kapacitu tak, aby to bylo v souladu s prioritním charakterem řeše-

ného úkolu (dosavadní řešitelské kapacita odpovídá v souhrnu plným úvazkům cca 4 vědeckých pracovníků ČSAV). V současné době zasílá vědecké kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV psychologickým pracovištím ČSAV a SAV a na vysokých školách dopis sledující toto zvýšení.

Podle názoru odpovědného řešitele by měl dosavadní DÚ SPZV VIII-6-11/3 "Kritika buržoazních a revizionistických směrů v psychologii" být ponechán i v 7. PLP jako dílčí úkol v hlavním úkolu spolu s analogickými dílčími úkoly z oblasti pedagogiky; toto zařazení se osvědčilo kladně a odpovídá reálným možnostem dalšího zvýšení početní řešitelské kapacity.

Bude také žádoucí dbát (v souhlasu s usnesením vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV) i nadále o výchovu vědeckého dorostu pro plnění úkolu kritiky buržoazních směrů v psychologii pomocí aspirantury.

Pokud jde o způsob řešení tematiky v rámci uvedeného úkolu v příštím období, bylo by vhodné spojovat kritickou analýzu více než dosud s pozitivním rozpracováním daných otázek (zejména otázek teoretických a metodologických).

14.11.1979

doc.dr. Karel Hozman, CSc.,
odpovědný řešitel DÚ SPZV
VIII-6-11/3